

„Žalia gyva“ - kad prisimintume

Sandra BERNOTAITĖ

Lietuvos nepriklausomybės šimtmečiui skirtas spektaklis visai šeimai „Žalia gyva“ jau suvaidintas daugiau nei šimtą kartų ir apkeliavo šešias Europos šalis, o rugsėjį „Teatriuko“ trupė susiruošė į ilgas gastroles po JAV, kur aplankė net devynias lietuvių bendruomenes.

Vilniuje įsikūręs nepriklausomas teatras šeimai „Teatriukas“ jau dvidešimt metų džiugina savo spektakliais vaikus ir tuos, kurie širdyje išlieka vaikai. Aktoriai nuolat dalyvauja įvairiuose kultūros, švietimo ir socialiniuose projektuose ir padeda juos rengti. Jie apskaičiavo, kad per savo teatro gyvavimo laiką su įvairiais pasirodymais yra užkopę į sceną daugiau nei 2500 kartų, sukūrė ir įrašė 20 kompaktinių edukacinių plokštelių. Sukaupta patirtis ir dirbant su vaikais kūrybinėse stovyklose. Galima drąsiai sakyti, kad per tą laiką užaugo ne viena karta, kuri tarp savo linksmiausių vaikystės prisiminimų mini „Teatriuko“ personažus ar daineles.

Nepaprastu kūrybiškumu, muzikalumu bei mobilumu pasižymintis „Teatriukas“ gyvena ant ratų - spektaklius ir muzikines programas atveža į netradicines erdves: bibliotekas, mokyklas, ligonines, miestų aikštes, parkus. Trupė lanko ne tik Lietuvoje, bet ir už jos ribų gyvenančius vaikučius. Taip bekeliaudami po pasaulį, sykį jie atsidūrė Turkijoje - piratų laive!

Žiūrovai piratų laive, Turkijoje

Turkijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Rūta Danilevičiūtė pasakoja išpūdžius: „Spektaklio pristatymas Turkijoje, be abejonės, tiek „Teatriukui“, tiek

mums patiems buvo naujas išbandymas. Kviesdami „Teatriuką“ vaidinti piratų laive rizikavome likti nesuprasti, nors ir originalūs. Juk teatrui įprasta siūlyti santūrias erdves! Be to, žinant, kaip nelengva yra suburti lietuvius, išsibarsčiusius po visą Viduržemio jūros pakrantę, šiek tiek kėlė nerimą, ar tikrai bus patenkinti mažųjų žiūrovų ir jų tėvelių lūkesčiai, kai atvyksta toks mažytis teatras ir niekam nėra tekę anksčiau jo matyti... Nuostabu, ką gali du fantastiškai kūrybingi aktoriai piratų laive, banguojant Viduržemio jūrai!“

Spektaklis „Žalia gyva“ - vienas naujausių „Teatriuko“ pastatymų, kurį režisavo Agnė Sunklodaitė, scenografiją kūrė Giedrė Brazytė, o vaidina du aktoriai - Dalia Mikoliūnaitė ir Žilvinas Ramanauskas. Spektaklis sumanytas kaip gyva istorijos pamoka, skatinanti prisiminti, telktis ir didžiulis savo tautos istorija. Remdamiesi Gražinos Mareckaitės prisiminimų knyga „Šiapus ir anapus Vilniaus vartų“, pasitelkę nuotraukas ir gyvus prisiminimus, kūrybinės grupės nariai jautriai sudėliojo originalų scenarijų, kurio veikėjai - įvairių tautybių vaikai, gyvenę Vilniuje skirtingais laikotarpiais.

Dalia Mikoliūnaitė ir Žilvinas Ramanauskas. Asm. archyvo nuotr.

Jų istorijos labai įvairios - kai kurios linksmos, kai kurios liūdnos ar netgi sukrečiančios - tokios, kokia yra ir Vilniaus, ir visos Lietuvos istorija. Žiūrovai susipažįsta su berniuku, bėgiais keliaujančiu iš Vokietijos ir ieškančiu savo tėvų, su mergaite, kuri su savo ožkele gyvena Aušros vartų palėpėje, su įsimylėjusiu žydų berniuku Romenu... Scenoje priešais balto popieriaus lakštą stovi tik du aktoriai, bet teatro stebuklas leidžia žiūrovams regėti, kaip važiuoja traukiniai į Sibirą, vyksta Baltijos kelio akcija...

Žinoma, tėveliai atpažįsta dar daugiau nuorodų ir geriau supranta spektaklio kontekstą. Tai patvirtina ir Oslo lietuvių šeimų bendruomenės „Lietuvių namai“ pirmininkės Ievos Kilčiauskaitės susižavėjimo kupini žodžiai: „Vyresniems žiūrovams taip pat tinka šis spektaklis, daugelis net braukia ašaras, kai pajuda traukinukas... Ši vieta taip subtiliai pateikta, kad mažieji dar nesupranta, kur link juda traukinys, o vyresni numano baigtį ir dažnas net susigraudina ir pamąsto apie esamos laimės vertinimą ir kaip greit galima visko netekti. Visgi spektaklyje aktoriai sugeba liūdnas akimirkas pateikti išradingai ir netgi juokingai. Tokie spektakliai išlieka ilgam atmintyje. Puikūs aktorių Dalios ir Žilvino dainavimo bei

aktorinio meistriškumo įgūdžiai įtraukė į pasakojimą bei žaidimą ir net aktyviausi vaikai sėdėjo savo vietose ir nenuleido akių nuo aktorių bei smagiai juokėsi. Tiek linksmų akimirku! O kaip vaikams patiko scena apie bato suvalgymą!“

Geteborge spektaklį „Žalia gyva“, kad ir nesuprasdama kalbos, bet jausdama žiūrovų ir aktorių trupės emocijas, stebėjo ir Lietuvos garbės konsulė Birgitta Jacobsson Ekblom, kurios pagyrimo žodžiai buvo tokie: „Tai buvo gražus potyris su gabia, kompetentinga teatro grupe. Ypač smagu buvo matyti, kaip yra susidomėję vaikai. Tai yra geras aktorių įvertinimas.“

Nenuostabu, kad „Teatriukas“ sulaukė puikių atsiliepimų turo po lietuvių bendruomenės Europos Sąjungoje, kuriam dalinį finansavimą suteikė Lietuvos kultūros taryba, metu, kai buvo aplankyti lietuviai, gyvenantys Londone, Rygoje, Stokholme, Osle, Kopenhagoje ir Alanijoje (Turkija). Dalios Tamulevičiūtės profesionalių teatrų festivalyje Varėnoje „Žalia gyva“ buvo pripažintas geriausiu 2016 metų spektakliu vaikams.

Ką reiškia spektaklio pavadinimas? „Žalia gyva“ – pokario laikų žaidimas, kurį žinojo Vilniaus ir jo apylinkių vaikai. Žaidimo taisyklės tokios: jis vyksta nuolat, išeidamas į kiemą rizikuoji būti sustabdytas bet kurio kito vaiko šūktelėjimu „žalia gyva!“. Išgirdęs tai, privalai parodyti, ar prie savęs turi kokią nors žalią arba džiovintą, bet būtinai gyvą, tikrą augalo lapelį arba žiedelį. Žiemą tai būdavo nelengva užduotis! Žalią gyvą vaikai stengdavosi nešiotis su savimi nuolat, laikyti užkištą kuo arčiau kūno – užantyje, pirštiniėje, kišenėje.

„Teatriuko“ archyvo nuotraukos

Aktorė Dalia Mikoliūnaitė pasakoja, kad kuriant spektaklį šis žaidimas tapo pagrindine pasakojimo gija, svarbiausia metafora: „Taip, kaip tą žalią gyvą, mes visi su savimi turime nešiotis prisiminimus apie savo praeitį, apie mūsų tėvų ir senelių istoriją. Turime laikyti arti savo kūno ir nepamiršti.“ Tik žinodami savo istoriją, galime toliau kurti ateitį ir svajoti, kaip susitiksime panašiuose spektakliuose, kur bus tokia pat draugiška, žaisminga, kupina gaudulio ir juoko atmosfera.

Straipsnis spausdintas žurnalo „Pasaulio lietuvis“ 2018 m. spalio numeryje 10/570.

Mielai pasidalysime žurnale skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

